

ČINĚVESKÝ ZPRAVODAJ

Číslo: 4/2011

Informační zpravodaj obce Činěves

Náměty, připomínky zasílejte na fax 325 635 113 nebo e-mail ou@cineves.cz

Zprávy z obecního úřadu

Zastupitelstvo obce v termínech 20. září a 18. října 2011.

Schválilo tyto body:

- zvýšení nájemného pozemků na 2 500,- Kč za hektar od 1. ledna 2012,
- jednací řád zastupitelstva,
- podzimní nákup ryba do rybníka Zásadník v celkové částce cca 60.000,- Kč,

- zadání zpracování projektové dokumentace na rekonstrukci klubu důchodců, mateřské školy, obecního úřadu a kanalizačních přípojek,
- firmu Recproject s.r.o. na provedení technického auditu kanalizace,
- umístění kontejnerů na tříděný odpad u vodárenského domku,
- vystoupení z mikroregionu Poděbradské Polabí,
- vyúčtování nákladů na děti z jiných vesnic 9 356,- Kč/dítě/rok (od tohoto školního roku),
- navýšení ceny dubového palivového dřeva na 800,- Kč za m³ od příštího kácení,
- ozdravný a bezpečnostní řez a kácení cca 10 stromů v zástavbě,
- mandátní smlouvu s městem Městec Králové na zajištění dopravní obslužnosti pro rok 2012,
- uzavření smlouvy daňového a účetního poradce,
- účast zástupce obce spolu s právním zástupcem na jednání ve věci vyklizení domu čp. 190 u Okresního soudu v Nymburce dne 24. ledna 2012,
- nákup trampolíny,
- vydání publikace Barokní stavby v Činěvsi.

Neschválilo:

- zvýšení platu p. Bečváře,

- příspěvek pro Římskokat. farnost Městec Králové na mříž do kostela sv. Václava v Činěvsi.

Bere na vědomí:

- přijetí žádosti MO CRS Dymokury o pronájem rybníka Zásadník, retenční nádrže a chatek,
- souhlas č. 225 MěÚ Městec Králové s provedením ohlášené stavby instalace bezdrátového elektron. zabezpečovacího systému v kostele sv. Václava v Činěvsi,
- dokončení instalace herních prvků na dětském hřišti a úpravy dopadových ploch,
- vyzoomění Policie České republiky o odložení věci dle §58/3b zákona č. 200/1990 Sb. podezření z krádeže či zpronevěry finanční hotovosti za odebrané palivové dřevě z obecního lesa v roce 2010 v částce 4.200,- Kč,
- vyzoomění oznamovatele poškozeného od Policie České republiky, že spisový materiál týkající se oznámení o podezření z podvodného jednání v účetnictví obce byl postoupen dle věcné příslušnosti na PČR KŘP Středočeského kraje, ÚO Nymburk, službu kriminální policie a vyšetřování k dalšímu šetření.

Revokuje:

- usnesení č.j 8/11 ze dne 28. července 2011, bod 6 – přijetí dotace na špýchar a její zařazení do rozpočtu obce.

Události v obci

- posvícenská zábava,
- oslava dne seniorů v Městci Králové (Centrum sociální služeb Městec Králové),

- o nákupní výlet do Polska (Domov Rožďalovice).

Oznámení

- o **26. října bude v Činěvsi ordinovat MUDr. Doležel,**
- o **obecní úřad** oznamuje, že bude v termínu **21. až 27. října uzavřen** z důvodu dovolené.

Připravuje se

- o **22. a 23. října** od 8 do 16 hodin ve sběrném dvoře **sběr velkoobjemového a nebezpečného odpadu,**
- o **4. listopadu** od 16 hodin **Dámský klub** s ukázkou bonsají, jejich úpravou, reprodukováná hudba. Občerstvení zajištěno. Dobrou náladu s sebou. ☺

Kanalizační přípojky

Ing. František Rulík bude provádět zaměření kanalizačních přípojek u jednotlivých nemovitostí..

Odpady – jak správně třídit?

Z důvodu neustálé nekázně v oblasti třídění odpadu vám popíšeme, jak správně se mají odpady třídit:

SMĚSNÝ ODPAD

Do směsného odpadu patří to, co nelze vytrídít jinak. Ovšem měli bychom pamatovat, že pokud se do směsného odpadu občas připlete např. kelímek od jogurtu nestane se tolik, jak když se do něj dostane kterýkoliv nebezpečný odpad, třeba jen jedna tužková baterie.

PAPÍR A LEPENKA

Správně: noviny, časopisy, sešity, kancelářský papír (včetně spon a svorek), reklamní letáky, knihy – bez potažených hřbetů, brožury, papírové krabice – rozložené, vlnitá lepenka, čisté papírové obaly a sáčky.

Špatně: mastný a jinak znečištěný papír, papírové kapesníky a ručníky, papírové pleny, uhlový (propisovací papír), voskový papír, pauzový papír, dehtový papír, vícevrstvé obaly (nápojové kartony).

OBJEMNÝ ODPAD

Správně: starý nábytek, koberce a linolea, staré lyže, snowboardy, kola, velká zrcadla, umyvadla a WC mísy.

Špatně: lednice, televizory a počítačové monitory, zářivky a výbojky, autobaterie, jiné nebezpečné odpady.

NEBEZPEČNÝ ODPAD

Správně: baterie, akumulátory, nádoby od sprejů, zahradní chemie, mazací oleje a tuky, ředidla a barvy, léky, teploměry, kyseliny a hydroxidy, lepidla, pryskyřice, detergenty (odmašťovací přípravky), fotochemikálie, pesticidy (přípravky na hubení hmyzu, hlodavců, plevelu, odstraňování plísní), zářivky a výbojky, chladničky, mrazáky, vyřazené elektrické spotřebiče, elektronické spotřebiče.

SKLO

Správně: sklo čiré i barevné, nevratné skleněné lahve od nápojů, velké skleněné střepey, tabulové sklo, skleněné vázy, sklenice, dózy apod.

Špatně: zrcadla, drátěné sklo, autosklo, keramika a porcelán, žárovky, zářivky a výbojky, televizní obrazovky a počítačové monitory, lahvičky od léčiv.

PLASTY

Správně: stlačené PET lahve (víčka mohou zůstat na lahvi, ale nedotažená), igelitové, polyethylenové tašky a sáčky, kelímky od potravin (obaly není nutné před vhozením do sběrných nádob vymývat), mikrotenové sáčky, vypláchnuté platové nádoby od mycích prostředků, polystyren.

Špatně: znečištěné plastové nádoby, guma, molitan, kabely, PVC, pneumatiky, linolea a jiné podlahové krytiny, textil z umělých vláken, nádobky od léčiv, vícevrstvé obaly (nápojové kartony).

NÁPOJOVÉ KARTONY

Správně: veškeré vícevrstvé obaly (tzv. „krabice“) od nápojů, mléka, mléčných výrobků, džusů, vín a dalších potravin (vyprázdněné a stlačené).

Špatně: jiné obaly od nápojů (sklo, plasty, plechovky), nápojové kartony znečištěné nebezpečnými látkami (např. jejich dalším použitím při natírání, lakování, lepení apod.), nevyprázdněné nápojové kartony.

Dámský klub

V pátek 23. září a 7. října se uskutečnila setkání Dámského klubu. Na prvním posezení hrál pan Josef Kettner. Druhé setkání proběhlo v duchu „Staropražského kabaretu,“ následovala ukázka podzimní dekorace.

Také byl představen program dámského klubu na celý rok dopředu:

- o beseda s lékařem nad problémy a nemocemi spojenými se seniorským věkem;
- o beseda s redaktorem, jak se píše časopis, noviny atd.;
- o beseda s kosmetičkou, kadeřnicí.
- o beseda s psychologem;
- o beseda o astrologii, magii, kartách;
- o ruční práce – beseda s ukázkami;
- o beseda s umělcem;
- o výletem na zámek, hrad nebo muzeum bude v červnu ukončen 1. ročník, na který se naváže znovu v září 2012.

Do jednotlivých bloků se budeme snažit zapracovat pro zpestření kulturní pořady.

Pokud budete mít nějaká zajímavá témata či nápady, co by se mohlo na setkáních dělat, budeme rádi.

Na návrh účastníků Dámského klubu se bude od příště vybírat vstupné 20,- Kč na občerstvení.

Písmenka z kroniky...

K dokreslení obrázku někdejšího osídlení je nutné připomenout cech lesnický. Roku 1593 se v Činěvsi uvádí existence 5 lánů hájemství

(po 72 korcích). Sluší se podotknout, že stav myslivecký byl od panstva hýčkáán a svého postavení často zneužíval. Nadřazenost a povýšenost mysliveckého stavu (Jägerpartei) vzniká prakticky už od roku 1549, kdy je v zemských zákonících výslovně zakázáno lidu vesnickému jezdit nebo chodit s ručnicemi. Výjimku tvořil vzpomínaný inventář zbroje válečné vložené na statky vrchností. Velkou moc nad vesnickým lidem umožňovaly myslivcům i velice přísné tresty za poškození lesa nebo pytláctví. Například za kácení zdravého dříví bez povolení se dotýcnému usekla pravá ruka, za ohrožení lesního porostu požárem byl původce upálen. Další a vůbec největší příčinou myslivecké nadřazenosti je fakt, že panovnický dům nebo šlechta věnoval na kratochvíli lovu a chovu zvířete velké náklady, nehledíc na životní zájmy lidu a celých obcí. A tak nejpřirozenější věc člověka od pravěku, právo lovu a odchytu zvířete dle libosti, končí zcela rokem 1585, kdy panstvo na sněmu rozhoduje (úředně), že robotou poddaní nesmějí vykonávat žádnou myslivost ani kopat jámy na vlky a svým psům mají oddělit článek přední nohy nebo přerušit „zkracující žílu“, aby nemohli doběhnout žádnou zvíř. Časem přišla bída i na hýčkáaný myslivecký stav. Zlé poměry, už začátkem třicetileté války, donutily vrchnost sáhnout i do jeho řad, takže na celém poděbradském panství zůstalo 21 hajných a 6 Jägermeisterů (lesmistrů). Jeden z těchto Jägermeisterů sídlil v Činěvsi, druhý ve Velenicích.

Vzpomínali jsme, že Činěves byla v 16. století nejmocnější vesnicí okolí, takto slova ztrácí platnost roku 1620, bitvou na Bílé Hoře. Tímto datem vyvrcholila náboženská válka mezi německými katolíky a českými stavy, protestanty (evangelíky). Je třeba připomenout účast jádra českého lidu v této válce, nebyla totiž žádná. Věc protestantských stavů byla lidu cizí. Pryč bylo nadšení z náboženských válek husitských, zápas o víru už nepřekročil hlas rozumu, který zněl žít. Tříletá válka vzbuřených stavů přinesla lidu jen útlak, úpadek a válečné útrapy. A to už se vůbec nehovoří o vůdcích revoluce českých stavů, což prakticky byli němečtí generálové Thurn, Hohenlohe a Anhalt. Není bez zajímavosti, že první, kdy přišli po prohrané bitvě do našeho okolí rabovat a ničit., byli vojáci generála Anhalta. V Poděbradech ukořistili sirotčí a duchovní pokladnu, zapálili město a s ním celé široké okolí. A potom už šla na lid jedna

pohroma za druhou. Například v letech 1631 a 1634 řádila ve zdejších okolí saská vojska. Roky 1639 a 1640 byly ve znamení pobytu švédských vojsk. Když je císařské vojsko z Poděbradska vytlačilo, usadil se v Poděbradech na zámku arcivévoda Leopold Vilém, bratr císaře. Ten na zámku shromažďoval veškeré obilí z celého okolí. Protože sýpky byly vypálené, nechal obilí skládat přímo do velkého zámeckého sálu. Tak ho pěkně připravil pro švédského generála Königsmarka, který ho zabavil a odvezl, když potom obsadil město i celé okolí. Úlevu od válečných útrap přinesl místnímu obyvatelstvu až mír vestfálský z roku 1648.

Jestliže v 16. století byly vydávány předpisy proti přepychu, od této chvíle jedl vesnický člověk sotva trochu kaše, krup, zelí, řepy a planého ovoce. To trvalo téměř do 19. století. Ve třicetileté válce a po ní prakticky zmizel hovězí skot, protože jeho výživa přes zimu nebyla jednoduchá. A tak se hlavně chovali, už jen z důvodů robotných, koně. Z celé naší vsi zůstal pohromy ušetřen pouze tehdejší kostel, jinak bylo zdejší osídlení vypálené, pobožené a pusté, zkrátka nesoucí útrapy třiceti let války. O tom, jak byla obec po třicetileté válce zpustošena, nám podá věrohodné svědectví berní rulle z poloviny 17. století. Co to vlastně byla berní rulle? Byl to úřední popis všech panství, sedláků, chalupníků i zahradníků, který měl po válce trvající několik desítek let přinést pořádek do bernictví (daňový úřad). Pro historii mají tyto záznamy nesmírný význam. Od té doby může sledovat dějiny jednotlivých „gruntů“, obyvatele nebo jejich jména. Do té doby bylo možné sledovat pouze životní pout' šlechtických rodů a to ještě ne vždy.

Ale vraťme se k Činěvsi a k tomu, co můžeme zjistit ze záznamů berního úřadu. Ve výše vzpomínaném období bylo v obci neobydleno či opuštěno 16 statků a 10 chalup. Zůstalo pouze 11 sedláků a 7 chalupníků. V protokolu rulle jsou zaznamenány i osudy některých tehdejších zdejších obyvatel. Sedlák Mach Sadský zběhl i s dcerou, Dorota Pilná zmizela, Jan Hereš utekl s vojáky a jeho vdanou sestru vojáci odvěkli, Václav Váňa utekl s vojáky, Jan Vejlupek byl zabit v bitvě u Lipska a jeho sestra zůstala s vojáky, děti Jana Vavrušky utekly i s matkou neznámo kam, dcera Mikuláše Kincla odešla neznámo kam.

Tak uteklo mnoho usedlíků před hrozbou věčného drancování vojáků, břemenem roboty

a vlastně před hrozbou ztráty života, protože některé lidi zabili vojáci přímo ve vsi. Za této situace nabádala vrchnost usedlíky k obsazení opuštěných statků, které byly nabízeny za nepatrné sumy. Protože domácích lidí nebylo, obsadilo několik cizích lidí malou část opuštěného, to však ještě stále nestačilo. Nepomohlo ani opatření, že dosazený hospodář na pustý grunt dostal výpomoc v setí, píci, dobytku, všechno samozřejmě pouze formou půjčky. Podobně se pomáhalo i gruntovníku, kterému např. vyhynul dobytek morem nebo byl vojskem pobrán. Jak bylo půjčování ošidné dokazují historické příklady tak zvaných železných krav. Člověk si prostě vypůjčil od církve krávu, z které musel odvádět roční poplatek. V 15. století to obnášelo 3 groše, v 16. století 4 groše a ke konci 18. století 24 krejcarů. Jen zřídka se stalo, že poddaný dokázal krávu splatit nebo vrátit. Došlo k paradoxu, kráva už třeba dávno nežila a přesto povinnost z ní platit přecházela z generace na generaci. Poplatek z krávy nebo i ovce se stal trvalým břemenem. Roku 1711 patřil do úroků pro zdejší kostel poplatek z 27 železných krav (10 zl., 30 krej.) a 24 železných ovcí (2 zl., 24 krej.).

Počátek 17. století přinesl do archivních listů i první záznam o zdejším stavu učitelském či škole. V povinnostech faráře je dávat ročně 3 strychy žita k výchově „rektora“. Když byl rektor poslušen duchovního nadřízeného, byl zván každý svátek k obědu. Učitel odbýval svůj úřad v soukromém nebo později v obecním domě. Ze zprávy generálního vikáře nad reformací (obracení lidí na víru katolickou) vyplývá, že roku 1642 má zdejší osídlení učitele dobrého, který učí kázni boží a katechismu. Zápis ve farní kronice z roku 1715 konstatuje školní budovu jako starou a sešlou, ve které kantor zůstává a platu žádného nemá. Získá jen asi 10 zlatých za zpívání koled, od pohřbů, posvícení atd. Po vlastní žádosti obdržel od obce 2 míry obilí. Zápis obsahuje i jméno učitele, je jím Jiří Šťastný. Podle ústních sdělení, přecházejících z pokolení na pokolení, stála prý nejstarší známá škola v místech dnešního čp. 86 (p. Menšík), později byla v tomto místě obecní kolárna. Počátek 18. století přinesl obci mnoho významných změn, zejména v jejím církevním životě.

(pokračování v dalším čísle).

Sepsal kronikář František Sýkora.